

Målare i stort och smått. – När jag 1930 slagit sönder armen och blivit sjukskriven målade jag några tavlor i olja, berättar Målar-Martin Lindström från Tulka i norra Roslagen.

Foto: Olle Anderstam

Målar-Martin har satt färg på Roslagen

I Tulka by norr om Hallstavik bor Evert Martin Lindström. För 18 år sedan pensionerade han sig efter ett liv som målarmästare. Men hans kunskap och erfarenhet är eftertraktad och han har fortfarande jobb på gång. Nyligen blev han tillfrågad av kyrkoherden i församlingen om han ville måla upp ett par antika stolar.

Vintersolen står lågt över skogsbrynet och nordanvinden från Södra kvarten och Singöfjärden sliter i enbuskarna på gården. Det är grävåder och det viner runt knutarna, men inne i det prydligt gula huset som Martin Lindströms far byggt är det varmt och ombonat. På en hylla står några porträtt på barnen som små och väggarna är fyllda med tavlor. Ett par av dem har Martin Lindström själv målat.

– Året var 1930, jag hade slagit sönder armen, blivit sjukskriven och fick helt enkelt inte arbeta, berättar han och visar upp ett jaktmotiv i olja på duk. Förslaget var en plansch ur Allers.

När han så småningom blev frisk blev det inte mycket mer målat i den konstnärliga genren.

– Han fick börja måla till familjens försörjning och var snart Målar-Martin med stora delar av Roslagen, berättar hans fru, Elisabeth Lindström.

Sjävlärd

Denne målarmästare hör till den generation hantverkare som huvudsakligen är sjävlärd inom sitt yrke. Han fick en flygande start när pappan byggde huset 1929. Målerierna var emellertid tvungna att ha minst fem anställda för att få ta in en lärling, och det var det inte många som hade i början av 30-talet – en tid som visar upp många likheter med vår egen. För den då 18-åriga Martin Lindström blev det till att fortsätta på egen hand.

– Jag skaffade mig en Harley Davidson med stor pakethållare och sidovagn. Med den åkte jag ut och genomförde mina första uppdrag som egen företagare, minns Martin Lindström. Det blev jobb i både Stockholm och Södermanland och ett engagemang på hela tre månader på en herrgård nere i Vetlanda. Sedan sålde jag ekipaget till en murare från Avesta.

Några år senare, under ett jobb i Hallstavik, kom en försäljare förbi och erbjöd honom en bok. Den hette, kort och gott, Måleri och skulle bli hans första och enda läromästare.

– Den här boken blev min bibel, säger Martin Lindström med ett leende, medan han krånglar ut den tunga volymen ur bokhyllan. Den kostade mig 55 kronor – en veckolön på den tiden – men var värd sin vikt i guld.

Han slår vant i sin lärobok. Här finns teoretiska kapitel med de föga poetiska titlarna Trikromatisk kolorimetri och Normalbetingelser för färgseendet, men också praktiska avsnitt som Temperamålning och målning med lim-, kalk- och slamfärger – tekniker som i dag är på väg tillbaka. Han sätter sig ner med boken och förlorar sig i en sida om marmorering: Bardiglio Costa. St: Anne och Rosso Levanto...

Gott om uppdrag

– Så sent som förra året marmorade jag en spismur som var vitmålad, erinrar sig Martin Lindström. Det är egentligen ganska enkelt om man kan det. I dag är färgerna så fantastiskt bra. Förr var alla färger gjorda på råvara och det var en hel vetenskap att hantera dem. Spackelfärgen var särskilt svår.

Medan skymningen faller berättar Målar-Martin om det

begynnande 40-talet när han hade skaffat tre anställda med 1,87 kr i förskottstimpning och 14 öre i timmen som semesterpengar. Uppdragen strömmade in och historierna om jobb på prästgårdar, missionshus och lotsstationer avlöser varandra.

– Efter kriget fanns hur mycket som helst att göra, minns Martin Lindström och ger ett exempel:

– Inför invigningen av Handelsflottans välfärdsråd jobbade vi 22 timmar i sträck – allt för att hinna bli klara tills prins Bertil kom dit och klippte av bandet!

Annat är det i dag. Målarmästare Lindström är inte direkt avundsjuk på dem som nu står inför att börja arbeta. Han menar att situationen är minst lika allvarlig i dag som den gång han började.

– Firmorna är illa ute här uppe, menar Martin Lindström. Situationen blir inte bättre av att folk målar själva nu för tiden. Handlarna blandar färgerna efter kundernas önskemål och lånar ut tapetserarbrädor. Våra yrkeskunskaper undergrävs.

Martin Lindströms recept för att klara krisen heter diversifiering: att bredda verksamheten och bli hyggligt bra på lite av varje. Själv har han både slipat golv, satt kakel och snickrat möbler när det krävts. Och han har självfallet vävtak i hela huset.

OLLE ANDERSTAM